УДК 34.01

КИРИЧЕНКО О.А., ЛАНЦЕДОВА Ю.О., ТУНТУЛА О.С., Миколаївський державний гуманітарний університет ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

Кириченко Олександр Анатолійович – завідувач кафедри загальноправових наук факультету правничих наук Миколаївського державного гуманітарного університету ім..Петра Могили.

Ланцедова Юлія Олександрівна – здобувач кафедри загальноправових наук факультету правничих наук Миколаївського державного гуманітарного університету ім. Петра Могили.

Тунтула Олександра Сергіївна – здобувач кафедри загальноправових наук факультету правничих наук Миколаївського державного гуманітарного університету ім..Петра Могили.

Сучасні теорологічні проблеми юриспруденції (запрошення до дискусії)

Розглянуто новітнє бачення завдань, об'єктів і поняття юриспруденції, класифікація юридичних наук у контексті загальних завдань, здійснення правотворчої та антиделіктної діяльності. Розкриті можливості подальшого розвитку конституційного, адміністративного, трудового, ордистичного і виконавчого законодавства. Запропоновано удосконалення юридичної освіти за базовою спеціальністю „Юриспруденція", спеціалізаціями „Правознавство" та „Антиделіктологія" і відповідними субспеціалізаціями.

Innovative tasks visions, objects and concept of jurisprudence, classification of law sciences within general tasks context, fulfilling the law and antidelictal activities - these are the points considered here. Possibilities of further development of constitutional, administrative, labour, ordistical and executive legislation are revealed. The modification of law education basic subjects is proposed: "Jurisprudence", "Law" and antidelictology and corresponding subspecializations.

Поміж теорологічних проблем юриспруденції, що останнім часом набули подальшого розвитку (2-9, 13 та ін.), варто виділити формування новітніх поглядів на об'єкти, завдання і систему юридичних наук у контексті вирішення різних завдань юридичної діяльності. Оскільки вказані розробки ще не стали загальновідомими і їх належне становлення доцільне у процесі широкої наукової дискусії, то основну мету даної публікації складає інформування вчених і

практичних співробітників антиделіктних органів з вказаними здобутками і запрошення до обговорення цих проблем, пошуку найбільш конструктивних варіантів їх розв'язання.

Розробку теорологічних проблем юриспруденції слід розпочати з уточнення **завдань юридичних наук в цілому**, серед яких основними є такі:

1. Розробка належних: 1.1. Нормативно-правової регламентації необхідних сторін суспільного життя. 1.2. Засобів боротьби з порушеннями даної регламентації, тобто з різного роду правопорушеннями (деліктами).

2. Забезпечення раціонального та ефективного: 2.1. Функціонування розробленої нормативно-правової регламентації. 2.2. Застосування засобів боротьби з правопорушеннями.

Виходячи з цього, **основними об'єктами юридичних наук** є:

1. Нормативно-правова регламентація необхідних сторін суспільного життя (право). 2. Засоби боротьби з правопорушеннями. 3. Умови, що забезпечують ефективне і раціональне функціонування даної нормативно-правової рег-ламентації, ведення боротьби з правопорушеннями і реалізацію інших напрямків юридичної діяльності.

При цьому варто наголосити на тому, що держава виступає в якості допоміжного, а не основного, як це прийнято зараз, об'єкту юридичних наук, окрім якого такими також можуть бути визнані і ряд інших об'єктів, наприклад, властивості людини створювати і дотри-муватися правових норм, охороняти їх від порушень, навчати інших людей цьому і т.д.[1]

Доцільно зауважити, що на сьогодні **напрямками юридичної діяльності** є: 1. ***Правотворчий***, але не законодавчий, що може бути пов'язано із прийняттям лише законів і поза межами даного процесу фактично знаходяться різного роду підзаконні нормативні акти. 2. ***Правозастосувальний***. 3. ***Антиделіктний*** замість традиційно правоохоронного, оскільки охороняти право від порушень в сучасних умовах постійного їх росту виглядає замало і актуальним треба вважати акцентування уваги на необхідності здійснення постійної боротьби з правопорушеннями, що мають вже здійснювати співробітники різних антиделіктних органів.[2] 4. ***Юридико-науковий***. 5. ***Юридико-освітянський***. При-чому складова частина двох останніх словосполучень "юридико-" акцентує увагу на тому, що наукова та освітянська діяльність притаманні різним сферам суспільного життя, а у даному випадку мається на увазі певний напрямок саме юридичної діяльності.

Завдання та об'єкти юридичних наук у свою чергу дозволять по-новому поглянути на ***поняття юридичних наук (юриспруденції***), яке краще всього сформулювати через систему часткових завдань юриспруденції: розробка теорологічних (філософських, соціологічних, політичних, психологічних, філологічних, історичних, теоретичних) основ, базисноантиделіктних, процедурних, методичних та інших умов із розробки належної правової регламентації необхідних сторін суспільного життя і засобів боротьби з правопорушеннями, забезпечення ефективного і раціонального функціонування цієї правової регламентації, ведення антиделіктного та інших напрямків юридичної діяльності.

Висловлені концептуальні положення дозволяють розробити принципово нову систему юридичних наук (юриспруденції), яка може бути побудована за різними основами. Найбільше прикладне значення має розподіл юридичних наук у контексті:

1. **Розв'язання їхніх загальних завдань** на:

1.1. **Теорологічні юридичні науки**, тобто такі юридичні науки, основним завданням яких є створення філософських, соціологічних, політичних, філологічних, історичних, психологічних та інших теоретичних основ для ефек-тивного і раціонального здійснення будь-якого з напрямків юридичної діяльності (***самостійні теорологічні юридичні науки***: Філософія юриспруденції, Політологія юриспруденції, Соціологія юриспруденції, Психологія юриспруденції, Теорологія юриспруденції, Історія вітчизняної юриспруденції, Історія зарубіжної юриспруденції, Історія правових вчень та ін.; ***полінаукові теорологічні юридичні напрямки***: Енциклопедія юриспруденції, Сучасна порівняльна юриспруденція, Юридична педагогіка та ін.).

1.2. **Базисноантиделіктні юридичні науки**, які повинні розробити правову основу (базис) для ефективного і раціонального введення боротьби з будь-яким із різновидів правопорушень (***внутрішні базисноантиделіктні юридичні науки***: Конституційне право, Антикримінальне право[3], Адміністративне право, Трудове право, Цивільне право, Арбітражне право; ***міжнародні базисноантиделіктні юридичні науки***: Міжнародне антикримінальне право, Міжнародне арбітражне право[4] і Міжнародне цивільне право[5]).

1.3. **Процедурні юридичні науки**, на які покладається завдання із створення нормативно-правової регламентації ефективного і раціонального здійснення боротьби з різними правопорушеннями (**самостійні процедурні юриди-чні науки:** ***внутрішні процедурні юридичні науки***: ***процесуальні юридичні науки***: Конституційно-процесуальне право, Анти-кримінально-процесуальне право, Цивільно-процесуальне право та Арбітражно-про-цесуальне право;

регламентні юридичні науки: основні: Адмінорегламентне право, Трудо-регламентне право і Ордисто-регламентне право; допоміжні: Виправно-трудорегламентне право і Судово-виконавчо-регламентне право; ***міжнародні процедурні юридичні науки***: ***міжнародні процесуальні юридичні науки***: Міжнародне антикримінально-процесуальне право; ***міжнародні регламентні юридичні науки***: Міжнародне ордисто-регламентне право, Міжнародне арбітражно-регламентне право і Міжнародне цивільно-регламентне право; **полінаукові процедурні напрямки**: Теорія антиделіктної інформації).

1.4. **Методичні юридичні науки**, завданням яких є розробка складових частин методики боротьби з правопорушеннями (***самостійні методичні юридичні науки***: Криміналістика, Ордистика; ***полінаукові методичні юридичні напрямки***: Юридична експертологія, Юридична мікрооб'єктологія, Юридична одорологія, Юридична медицина, Юридична психіатрія, Юридична бухгалтерія та ін.).

1.5. **Регулятивні юридичні науки**, які повинні створити належне нормативно-правове врегулювання необхідних безделіктних сторін суспільного життя (***внутрішні регулятивні юридичні науки***: Податкове, Бюджетне, Пенсійне, Страхове, Сімейне, Житлове, Водне, Земельне, Лісне, Повітряне, Надрове, Освітянське та інше право; ***міжнародні регулятивні юридичні науки***: Консульське або Дипломатичне, Міжнародне космічне, Міжнародне повітряне, Міжнародне морське, Міжнародне екологічне, Міжнародне освітянське та інше право).

1.6. **Допоміжні юридичні науки** (Кримінологія, Деонтологія, Юридична статистика, Юридична кібернетика та ін.).

2. **Здійснення антиделіктної діяльності** на:

2.1. **Загальні юридичні науки**:

2.1.1. ***Теорологічні юридичні науки***: самостійні теорологічні юридичні науки, внутрішні теорологічні юридичні науки, міжнародні теорологічні юридичні науки, полінаукові теорологічні юридичні напрямки.

2.1.2. ***Допоміжні юридичні науки***.

2.1.3. ***Регулятивні юридичні науки***: внутрішні регулятивні юридичні науки, міжнародні регулятивні юридичні науки.

2.2. **Антиделіктні юридичні науки**:

2.2.1. ***Базисноантиделіктні юридичні науки***: внутрішні базисноантиделіктні юридичні науки, міжнародні базисноантиделіктні юридичні науки.

2.2.2. ***Процедурні юридичні науки***: самостійні процедурні юридичні науки (процесуальні юридичні науки: внутрішні процесуальні юридичні науки, міжнародні процесуальні юридичні науки; регламентні юридичні науки: внутрішні регламентні юридичні науки, міжнародні регламентні юридичні науки), полінаукові процедурні напрямки.

2.2.3. ***Методичні юридичні науки***: самостійні методичні юридичні науки, полінаукові методичні юридичні напрямки.

3. **Проведення правотворчої і правозастосувальної діяльності**:

3.1. **Правові юридичні науки**: 3.1.1. ***Регулятивні юридичні науки***: внутрішні регулятивні юридичні науки, міжнародні регулятивні юридичні науки. 3.1.2. ***Базисноантиделіктні юридичні науки***: внутрішні базисноантиделіктні юридичні науки, міжнародні базисноантиделіктні юридичні науки. 3.1.3. ***Процедурні юридичні науки***: самостійні процедурні юридичні науки (процесуальні юридичні науки: внутрішні процесуальні юридичні науки, міжнародні процесуальні юридичні науки; регламентні юридичні науки: внутрішні регламентні юридичні науки, міжнародні регламентні юридичні науки), полінаукові процедурні юридичні напрямки.

3.2. **Неправові юридичні науки**: 3.2.1. ***Теорологічні юридичні науки***: самостійні теорологічні юридичні науки (внутрішні теорологічні юридичні науки, міжнародні теорологічні юридичні науки), полінаукові теорологічні юри-дичні напрямки. 3.2.2. ***Методичні юридичні науки***: самостійні методичні юридичні науки, полінаукові методичні юридичні напрямки. 3.2.3. ***Допоміжні юридичні науки***.

Як бачимо, базисноантиделіктні, процедурні і регулятивні юридичні науки є правовими і основним науковим "продуктом" будь-якою з них повинна стати розробка відповідного кодифікованого нормативно-правового акту (кодексу).

Існуючі, удосконалені і можливі нові кодекси можуть бути систематизовані таким чином:

1. ***Базисноантиделіктні кодекси***: 1.1. ***Внутрішні базисноантиделік-тні кодекси: Конституційний кодекс України*** (Конст. К України), Антикримінальний кодекс України (Антикрим. К України), Адміністративний кодекс України (Адм. К України), Трудовий кодекс України (Труд. К України), Цивільний кодекс України (Цив. К України) та Арбітражний кодекс України (Арб. К України). 1.2. ***Міжнародні базисноантиделіктні кодекси***: Міжнародний антикримінальний кодекс (Міжн. Антикрим. К), Міжнародний арбітражний кодекс (Міжн. Арб. К) і Міжнародний цивільний кодекс (Міжн. Цив. К).

2. ***Процедурні кодекси***:

2.1. ***Внутрішні процедурні кодекси***:

2.1.1. *Процесуальні кодекси*: Конституційно-процесуальний кодекс України (Конст. ПК

України), Антикримінально-процесуальний кодекс України (Антикрим. ПК України), Цивільно-процесуальний кодекс України (Цив. ПК України) та Арбітражно-процесуальний кодекс України (Арб. ПК України).

2.1.2. *Регламентні кодекси*: 2.1.2.1. *Основні регламентні кодекси*: Адміно-регламентний кодекс України (Адм. РК України), Трудо-регламентний кодекс України (Труд. РК України) та Ордисто-регламентний кодекс України (Орд. РК України). 2.1.2.2. *Допоміжні регламентні кодекси*: Виправно-трудо-регламентний кодекс України (Випр. Труд. РК України) і Судово-виконавчо-регламентний кодекс України (Суд. Вик. РК України).

2.2. ***Міжнародні процедурні кодекси***:

2.2.1. *Міжнародні процесуальні кодекси*: Міжнародний антикримінально-процесуальний кодекс (Міжн. Антикрим. К).

2.2.2. *Міжнародні регламентні кодекси*: Міжнародний ордисто-регламентний кодекс (Міжн. Орд. РК), Міжнародний арбітражно-регламентний кодекс (Міжн. Арб. РК) і Міжнародний цивільно-регламентний кодекс (Міжн. Цив. РК).

3. ***Регулятивні кодекси***:

3.1. *Внутрішні регулятивні кодекси*: Податковий кодекс України (Под. К України), Бюджетний кодекс України (Бюдж. К України), Пенсійний кодекс України (Пенс. К України), Страховий кодекс України (Стр. К України), Сімейний кодекс України (Сім. К України), Житловий кодекс України (Житл. К. України), Водний кодекс України (Водн. К України), Земельний кодекс України (Зем. К України), Лісний кодекс України (Лісн. К України), Повітряний кодекс України (Пов. К України), Надровий кодекс України (Надр. К України), Освітянський кодекс України (Освіт. К України) та ін.

3.2. *Міжнародні регулятивні кодекси*: Консульський (Дипломатичний) кодекс (Конс. або Дипл. К), Міжнародний космічний кодекс (Міжн. Косм. К), Міжнародний повітряний кодекс (Міжн. Пов. К), Міжнародний морський кодекс (Міжн. Морськ. К), Міжнародний екологічний кодекс (Міжн. Екол. К), Міжнародний освітянський кодекс (Міжн. Освіт. К.) та ін.

З урахуванням викладеного, можна запропонувати й **систематизацію правових юридичних наук**, яка може виглядати таким чином:

1. ***Базисноантиделіктні галузі права***: 1.1. ***Внутрішні базисноантиделіктні галузі права***: Конституційне право України, Антикримінальне право України, Адміністративне право України, Трудове право України, Цивільне право України та Арбітражне право України. 1.2. ***Міжнародні базисноантиделіктні галузі права***: Міжнародне антикримінальне право, Міжнародне арбітражне право і Міжнародне цивільне право.

2. ***Процедурні галузі права***: 2.1. ***Внутрішні процедурні галузі права***: 2.1.1. *Процесуальні галузі права*: Конституційно-процесуальне право України, Анти-кримінально-процесуальне право України, Цивільно-процесуальне право України та Арбітражно-процесуальне право України. 2.1.2. *Регламентні галузі права*: 2.1.2.1. *Основні регламентні галузі права*: Адміно-регламентне право України, Трудо-регламентне право України та Ордисто-регламентне право України. 2.1.2.2. *Допоміжні регламентні галузі права*: Виправно-трудо-регламентне право України і Судово-виконавчо-регламентне України. 2.2. Міжнаро-дні процедурні галузі права: 2.2.1. *Міжнародні процесуальні галузі права*: Міжнародне антикримінально-процесуальне право. 2.2.2. *Міжнародні регламентні галузі права*: Міжнародне ордисто-регламентне право, Міжнародне арбітражно-регламентне право, Міжнародне цивільно-регламентне право.

3. ***Регулятивні галузі права***: 3.1. ***Внутрішні регулятивні галузі права***: Податкове право України, Бюджетне право України, Пенсійне право України, Страхове право України, Сімейне право України, Житлове право України, Водне право України, Земельне право України, Лісне право України, Повітряне право України, Надрове право України, Освітянське право України та ін. 3.2. ***Міжнародні регулятивні галузі права***: Консульське (Дипломатичне) право, Міжнародне космічне право, Міжнародне повітряне право, Міжнародне морське право, Міжнародне екологічне право, Міжнародне освітянське право та ін.

Правові юридичні науки і відповідні кодекси можуть іменуватися і без згадки відповідно слів “право” чи “кодекс”, наприклад, Антикримінальний процес України, Ордистичний регламент України, Міжнародний антикримінальний процес, Міжнародний цивільний регламент та ін.

Поділ процедурних юридичних наук (права, кодексів) на процесуальні і регламентні проведено в залежності від того, судовий чи позасудовий (взагалі чи частково) порядок розгляду справ про відповідні правопорушення вони пе-редбачають. З огляду на це, й публічна і приватна міжнародні процедури іменуються регламентом, оскільки відповідні справи можуть розглядатися Третейським судом та іншими по суті позасудовими інстанціями.

Запропоновані класифікаційні системи визначають необхідність перегляду поняття, міжнаукового статусу і деяких інших теорологічних основ і прикладних положень ряду юридичних наук і, більше того, створення

нових галу-зей права і кодексів. Наприклад, на сьогодні немає ще Конституційно-процесуального права як юридичної науки і відповідного кодексу, хоча Конституційний суд України вже має багаторічну практику розгляду відповідних справ, яка проходить на основі не кодифікованого нормативно-правового акту, а Закону України "Про Конституційний Суд України" і Регламентом Коституціного Суду України, який, до речі, прийнятий самим же Конституційним Судом України і з огляду на важливість справ даного рівня не може вважатися, навіть, локальним підзаконним нормативним актом.

У той же час ефективна боротьба з конституційними правопорушеннями неможлива без відповідного базисноантиделіктного кодексу, який замінюють Конституція України і цілий ряд так званих "конституційних" законів.

А чи не краще мати єдиний кодифікований нормативний акт вищої сили – Конституційний кодекс України, як це витікає із запропонованих логічно послідовних і найбільш повних варіантів систематизації юридичних наук і законодавства?

Саме такий підхід і примушує піти на послідовне розмежування поки що єдиних, і до того ж, далеко не повних базисноантиделіктних і процедурних кодексів у сфері боротьби з адміністративними і дисциплінарними та іншими трудовими правопорушеннями (Кодекс України про працю, Кодекс Адміністративного судочинства України), які доцільно замінити Адміністративним кодексом України та Адміно-регламентним кодексом України, Трудовим кодексом України і Трудорегламентним кодексом України.

Запропонована концепція поняття, об'єктів, предмета і системи юридичних наук (юриспруденції), може стати основою для вдосконалення інших напрямів юридичної діяльності, зокрема, юридико-освітянської і юридико-освітянської. У цьому зв'язку замість спеціалізації "правознавство" і правоохоронна діяльність доцільно ввести загальну юридичну спеціальність "Юриспруденція", поділивши її на дві спеціалізації "Правознавство" та "Антиделікто-логія" з єдиною кваліфікацією – "юрист", за якими готувалися б відповідно правознавці та антиделіктологи. Існуюча зараз спеціальність "Правознавство" надає право працювати майже за всіма юридичними напрямками, у той як фактично вона може стосуватися лише знання права, а не засобів боротьби з порушеннями права, з чим погодитися не можна.

Тому пропонується підготовку юристі удосконалити таким чином. Перші три роки вузівської освіти всі майбутні юристи мають набути базову спеціальність "Бакалавр юриспруденції", яка не може надавати права особі займатися будь-якою юридичною діяльністю і повинна бути лише основою (базою) для подальшого отримання такого права, у тому числі й у разі подальшої перепрофілізації (переходу на нову спеціальність, спеціалізацію чи субспеціалізацію).

З цією метою бакалавр юриспруденції зобов'язаний на протязі ще двох років вузівського навчання або шляхом позадипломної освіти набути одну із спеціалізацій "Спеціаліст-правознавець" чи "Спеціаліст-антиделіктолог". При цьому останню спеціалізацію доцільно деталізувати (субспеціалізувати) за основними напрямами антиделіктної діяльності: судова, арбітражна, прокурорська, адвокатська, слідча, митна, податкова, прикордонна, ордистична та ін.

Ордистична діяльність, у свою чергу, вимагає більш вузької спеціалізації, фактично субспеціализації: ордист загальної компетенції, ордист по боротьбі з економічними правопорушеннями, ордист по боротьбі з незаконним оборотом наркотиків, ордист по боротьбі з організованими правопорушеннями, техно-ордист (технічне забезпечення ордистичної діяльності), ордист-розвідник, ордист-контррозвідник і т.п.

Зрозуміло, що антиделіктологічні спеціалізації і субспеціализації самі по собі визначають ту сферу антиделіктної діяльності, якою може займатися даний випускник юридичного вузу. У разі необхідності перейти на іншу спеціалізацію або субспеціалізацію особа, використовуючи базовий диплом "Бакалавр юриспруденції", повинна заново провчитися два роки за відповідною спеціалізацією або субспеціалізацією. Зміна окремих субспеціалізацій можлива і в процесі післядипломної освіти у формі перепідготовки.

Призначення правознавчої спеціалізації полягає у забезпеченні правозастосувальної діяльності, тобто існуючих спеціальностей юрисконсульта, у тому числі адвоката з

[1] Виходячи з цього, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України доцільніше іменувати "Інститут проблем юриспруденції", вточнивши тим самим тематику наукових досліджень.

[2] З огляду на це найменування і зміст традиційної навчальної дисципліни "Суд та правоохоронні органи України" (1; 10; 11 та ін.) має бути уточнений в напрямку найменування цієї дисципліни "Антиделіктні органи України" і розгляду суду у контексті лише одного з антиделіктних органів, оскільки і як третя гілка влади суд реалізує себе у першу чергу через боротьбу з порушеннями права, в даному випадку представниками інших гілок влади – законодавчої і виконавчої влади.

[3] Поява даної та іншої подібної термінології обумовлена тим, що у чинному законодавстві, зокрема, у ст. 7 Закону України "Про міліцію", з'явилося словосполучення "підрозділи кримінальної міліції", яке виглядає не досить коректним у співставленні з аналогічними за будовою словосполученнями "кримінальна країна", "кримінальне угрупування" та ін. Щоб цього уникнути,

достатньо уточнити назване словосполучення як "підрозділи антикримінальної міліції". Аналогічного перейменування потребують й деякі юридичні науки і кодекси та пов'язана з цим інша термінологія, зокрема, "Антикримінальне право України", "Антикримінальний кодекс України" (Антикрим. К України), "Антикримінально-процесуальне право", "Антикримінальне судочинство", "Антикримінально-процесуальний кодекс України" (Антикрим. ПК України) та ін.

[4] Ця галузь юридичної науки і відповідний кодекс іменуються "Господарське право", що, як вбачається, значно поступається колишній назві "Арбітражне право" з точки зору акценту уваги на тому, що спори у даному випадку розв'язуються саме арбітром, а не суддею загальної компетенції. Аналогічний підхід варто зберегти й до найменування відповідної процедурної юридичної науки і правопорушень.

[5] Поділ міжнародного права на арбітражне і цивільне проведений з метою збереження відповідної логіки внутрішнього законодавства і призначений замінити загальновизнану класифікацію міжнародного права, відповідно, на публічне і приватне.

[6] Перелік базисноантиделіктних та інших антиделіктних юридичних наук пов'язаний із існуючим вичерпним переліком правопорушень: злочини; проступки: конституційні, адміністративні, дисциплінарні та інші трудові, цивільні та арбітражні, а тому цей перелік також є вичерпним і узгоджується з кожним різновидом правопорушень.

[7] Найменування на відміну від внутрішніх міжнародних цивільного та арбітражного судочинства регламентом, а не процесом, обумовлено тим, що на міжнародному рівні публічні і приватні майнові та інші пов'язані з ними немайнові спори (делікти) можуть мати й позасудовий порядок розв'язання, наприклад, через так званих третейських суддів, в якості яких не завжди можуть виступати дипломовані юристи.

[8] Який є логічним розвитком традиційної, за суттю антикримінально-процесуальної, теорії "Теорія доказів" (12) у напрямку боротьби зі всіма правопорушеннями і використання при цьому не тільки доказів, а інших різновидів антиделіктної інформації (орієнтовної інформації тощо) (5, с. 11-27 та ін.).

[9] Щодо криміналістики такими складовими у контексті боротьби зі злочинами виступають гласні технічні засоби та загальні правила поводження з ними, тактичні прийоми проведення окремих процесуальних (досудових, судових, експертних) і гласних позапроцесуальних дій (наприклад отримання заяви чи пояснення тощо), а також гласні методичні рекомендації із виявлення, припинення, розкриття і досудового розслідування злочинів, слідчого роївня чи судового розгляду кримінальних справ, виконання остаточних слідчих чи судових рішень, проведення роботи із особами до зняття чи погашення судимості та із здійснення інших заходів із попередження злочинів. Ордистика має розробити аналогічний перелік складових частин негласної методики, які зрозуміло носять негласний характер.

[10] Офіційно даний кодекс іменується лісовим. У такому разі треба й Водний кодекс України іменувати водяним, що уявляється не досить коректним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Басай В.Д. Судові та правоохоронні органи України: Підручник для студентів вищих юридичних навчальних закладів. – Коломия: Вік, 2002. – 820 с.
2. Кириченко С.А., Кириченко Ю.О., Ткач Ю.Д. Система права, система права, юридичних наук чи юриспруденції? (запрошення до дискусії) // Правова держава / Зб. наук. пр. – К.: Ін-т держави та права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004. – Вип. 15. – С. 89-102.
3. Кириченко Ю.О. Сучасна юридична діяльність та освіта: можливості реформування // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. – Івано-Франківськ: Вид-во "Плай", 2003. – Вип. XI. – С. 46-52.
4. Кириченко Ю.О., Огородник А.П., Ткач Ю.Д. Наукова доповідь про актуальні проблеми юриспруденції: запрошення до дискусії / За наук. ред. О.А.Кириченка. – Івано-Франківськ: Вид-во "Плай", 2003. – 35 с.
5. Кириченко Ю.А., Огородник А.П., Ткач Ю.Д. Теорология и частные проблемы юриспруденции: приглашение к дискуссии / Под научн. ред. А.А.Кириченко. – Ивано-Франковск: Изд-во "Плай", 2003. – 40 с.
6. Кириченко Ю.О. Можливості подальшого удосконалення теоретичних основ юридичних наук // Вісник ОІВС. – Одеса: НДРВВ ОІВС, 2003. – № 4. – С. 127-131.
7. Кириченко Ю.О. Нові погляди на поняття, об'єкти і систему юридичних наук / Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. – Івано-Франківськ: Вид-во "Плай", 2004. – Вип. XII. – С. 14-20.
8. Кириченко Ю.О., Кириченко С.А., Ткач Ю.Д. Можливості удосконалення загальної та юридичної освіти // Вищи навчальні заклади – Києву. Матер. наук.-практ. конференції 12.03. 2004 р. – К.: ГУОН ВО КМДА, 2004. – С. 24-26.
9. Кириченко Ю.О., Кириченко С.А., Ткач Ю.Д. Теорологічні основи внутрішнього і міжнародного ордистичного регламенту та ордистики / Бюлетень по обміну досвідом. – К.: МВС України, 2003. – № 151-152. – С. 92-104 (цілком таємно).
10. Організація судових і правоохоронних органів / За ред. І.Є.Марочкіна, Н.В.Сабільової, О.М.Толочка. – Харків: Право, 2000. – 269 с.
11. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник / Под ред. А.М.Бандурки. – Харьков: Ун-т внутр. дел, 1999. – 350 с.
12. Теория доказательств в советском уголовном процессе: Монография / Под ред. Н.В.Жогина. – Изд. 2-е. – М.: Юрид. лит., 1973. – 736 с.
13. Ткач Ю.Д., Кириченко С.А., Кириченко Ю.А. Актуальные проблемы юриспруденции: продолжение дискуссии / Под ред. А.А.Кириченко. – Ивано-Франковск: Изд-во "Плай", 2003. – 158 с.